

Микрокредит беру туралы шарттың үлгі талаптары

Басқарманың 30.12.2019ж. № 261 хаттамасымен бекітілді
«Халық Ақпарат» газетінде, сонымен қатар www.kmf.kz сайтында
қазақ және орыс тілдерінде жарияланды

«КМФ (ҚМФ)» МҚҰ» ЖШС (бұдан әрі – МҚҰ) микрокредит беру туралы шарттың осы үлгі талаптары (бұдан әрі – Үлгі талаптар) Қазақстан Республикасы Азаматтық кодексінің 388-бабында көзделген тәртіпте микрокредит беру туралы шарттарды (бұдан әрі - Шарт) жасау мақсатында әзірленді.

Үлгі талаптарды қолдана отырып, Шарт МҚҰ мен Қарыз алушы (бұдан әрі – Қарыз алушы) арасында осы Үлгі талаптарға сілтеме жасалған Шартқа қол қою арқылы жасалады.

1-бап. Шарттың жалпы талаптары

1.1. МҚҰ Қарыз алушыға Үлгі талаптар мен Шартта белгіленген тәртіппен микрокредит береді. Үлгі талаптар мен Шарт бір-бірінің ажырамас бөліктері болып табылады және бірыңғай құжатты құрайды. Шартта және Үлгі талаптарда қолданылатын «шарт» ұғымы Шарттың мазмұнында, сондай-ақ Үлгі талаптардың мазмұнында бірдей қолданылады.

1.2. Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасында көзделген кез келген негіздер бойынша Қарыз алушы мен МҚҰ арасындағы еңбек қатынастары тоқтаған жағдайда, Микрокредит беру туралы шарт бойынша сыйақы мөлшерлемесі өзгереді (ұлғаяды) және еңбек шарты бұзылған күннен бастап еңбек шарты бұзылған күнде әрекет ететін МҚҰ Тарифтік комитеті/Компания Басқармасы шешімімен бекітілген мөлшерде белгіленеді (*осы тармақ МҚҰ-мен еңбек қатынастарында тұрған Қарыз алушыға микрокредит берілген жағдайда қолданылады*).

1.3. Қарыз алушы қызметкерлерінің әрекеті Қарыз алушының әрекеті болып саналады. Қарыз алушы аталған әрекеттер міндеттемелерді орындамауға және /немесе тиісті түрде орындамауға алып келген жағдайда жауап береді. (*осы тармақ заңды тұлғаларға берілетін микрокредиттік өнімдер үшін әрекет етеді*).

2-бап. Микрокредит беру және өтеу тәртібі

2.1. МҚҰ Қарыз алушыға ақылылық, мерзімділік және қайтарымдылық шарттарымен микрокредит береді.

2.2. Шартқа қосып берілген өтеу кестесінде көрсетілген микрокредит беру күні микрокредиттің берілу күні болып табылады.

2.3. Микрокредитті қайтаруды және микрокредитті пайдаланғаны үшін сыйақы төлеуді Қарыз алушы Шартқа қоса берілетін өтеу кестесіне сәйкес жүргізеді. Қарыз алушының ақшалай міндеттемелері сомасының (мөлшерінің) және (немесе) оларды төлеу мерзімінің өзгеруіне әкеп соғатын микрокредит шарттары өзгерген кезде МҚҰ жаңа шарттарды ескере отырып, микрокредит өтеудің жаңа кестесін жасайды және Қарыз алушыға береді.

2.4. Микрокредитті пайдаланғаны үшін жылдық сыйақы мөлшерлемесі микрокредитті нақты пайдалану мерзімі ішінде микрокредит бойынша негізгі борышқа есептеледі.

2.5. Жылдық сыйақы мөлшерлемесі 360 күнге тең, ал ай - 30 күнге тең күнтізбелік жыл базасында есептеледі. Сыйақы есептеу үшін мерзімді есептеу Қарыз алушыға микрокредит берілген күннен кейінгі күннен басталады.

2.6. Шартқа қоса берілетін микрокредитті өтеу кестесі Қарыз алушының төлем қабілеттілігін қаржылық талдау негізінде жасалады. Қарыз алушының бизнес ерекшелігінде маусымдық болған жағдайда Қарыз алушы ай сайын микрокредит бойынша сыйақыны ғана өтейтін, ал негізгі борыш микрокредит мерзімінің соңында немесе микрокредит мерзімі ішінде бірнеше төлеммен өтейтін жеңілдікті кезеңді белгілеу мүмкіндігі қаралуы мүмкін.

2.7. Қарыз алушы Қарыз алушының өзі де, оның аффилиирленген тұлғалары да, Қарыз алушының атынан әрекет ететін қандай да бір басқа тұлға есірткі саудасын, сыбайлас

жемқорлықты, ұйымдасқан қылмыстық қызметті, заңсыз жолмен алынған ақшаны заңдастыруды және терроризмді қаржыландыруды қоса алғанда, бірақ олармен шектелмей, заңсыз қызметпен айналыспайтынын және келешекте айналыспайтынын Шартқа қол қойылған күні растайды, сондай-ақ оның қолданыс мерзімінде айналыспайтынын кепілдендіреді.

2.8. Қарыз алушыға МҚҰ қызметкерлеріне микрокредит немесе оның бір бөлігін беруге, сондай-ақ микрокредитті Шартта көзделмеген басқа мақсаттарға пайдалануға **қатаң тыйым салынады.**

2.9. МҚҰ Қарыз алушының тұрғылықты жеріне және/немесе кәсіпкерлік қызметін жүзеге асыру орнына бару, тексеру, сондай-ақ, Қарыз алушының микрокредитті нысаналы мақсаты бойынша пайдаланылуын растайтын кез келген құжаттық мәліметтерді тексеру арқылы Микрокредиттің мақсатты пайдаланылуын тексереді және бақылайды.

2.10. Қарыз алушы микрокредит беру МҚҰ міндеті емес, құқығы екенін және МҚҰ кредиттік желі ашу туралы келісімнің аясында алдыңғы транштар бойынша өтелмеген берешек болған жағдайда немесе МҚҰ қарауы бойынша басқа себептер бойынша кезекті траншты беруден бас тартуға құқылы екенін растайды және келіседі.

3-бап. Қарыз алушының міндеттері

3.1. Қарыз алушы:

3.1.1. алған микрокредитті қайтаруға және ол бойынша сыйақыны Шартта белгіленген мерзімде және тәртіппен төлеуге;

3.1.2. МҚҰ Заңға сәйкес сұратқан құжаттарды және мәліметтерді беруге;

3.1.3. алған микрокредитті тек нысаналы мақсаты бойынша пайдалануға. Микрокредитті нысаналы мақсаты бойынша пайдаланбаған жағдайда Қарыз алушы МҚҰ-ға микрокредитті мерзімінен бұрын қайтаруға және пайдаланылған микрокредит бөлігіне қатысты, микрокредитті қайтару күнінде Шарт бойынша есептелген сыйақыны төлеуге;

3.1.4. берілген микрокредитті пайдалануға байланысты барлық құжаттаманы, өзінің қаржылық (мүліктік) жағдайы туралы мәліметтерді МҚҰ-ның бірінші талап етуі бойынша ұсынуға және МҚҰ-ның Қарыз алушыны тексеру бойынша өз өкілеттіктерін жүзеге асыруына бөгет жасамауға;

3.1.5. МҚҰ-ның микрокредиттің нысаналы мақсаты бойынша пайдаланылуын тексеруді және тұрақты бақылауды жүзеге асыру мүмкіндігін қамтамасыз етуге;

3.1.6. МҚҰ-ның алдын ала жазбаша келісімінсіз осы Шарт бойынша өз құқықтары мен міндеттемелерін үшінші тарапқа бермеуге;

3.1.7. микрокредитті және сыйақыны қайтарудың мерзімін кешіктірген жағдайда Шарт бойынша берешектің сомасын толық өтеуге, Шартпен көзделген басқа да төлемдерді төлеуге;

3.1.8. жоғалған немесе зақымдалған кепіл мүлкін жоғалған және/немесе зақымдалған сәтінен бастап 10 (он) күнтізбелік күннен кешіктірмей тең бағалы басқа мүлікпен алмастыруға және/немесе осы мерзім аралығында қажет болса қосымша қамсыздандыруды ұсынуға; (*Шарт жасаған кезде кепілді қамтамасыз етуді берген жағдайда*);

3.1.9. Кепілгер қайтыс болған/таратылған немесе оның қаржылық жағдайы нашарлаған жағдайда жаңа кепілгерді ұсынуға немесе басқаша қамтамасыз етуге (*Шарт жасаған кезде үшінші тұлғалардың кепілдігін берген жағдайда*);

3.1.10. МҚҰ-ға Шартқа берілген өтеу кестесін бұзуға әкелуі мүмкін барлық жағдайлар, соның ішінде: үшінші тұлғалардың Қарыз алушының, кепілгердің, кепіл берушінің мүлкіне және/немесе олардың банктік шоттарындағы ақшасына шектеу қоюы туралы, Қарыз алушыға үшінші тұлғалардың жолдаған шағымдарын мен арыз талаптарын алған кезде 5 (бес) жұмыс күні ішінде хабарлауға;

3.1.11. МҚҰ-ға кепілге берілген мүлікке құқықты белгілейтін және/немесе құқықты куәландыратын Қарыз алушының, кепілгердің, кепілге берушінің құжаттарына немесе жеке басын куәландыратын құжаттарына өзгертулердің және/немесе толықтырулардың

енгізілгені туралы, сондай-ақ тұрғылықты мекенжайының, жұмысының, банк деректемелерінің және МҚҰ-ға ұсынылған басқа да деректердің өзгергені туралы МҚҰ-ға жазбаша түрде хабарлауға;

3.1.12. Шарттың ажырамас бөлігі болып табылатын, өтеу кестесінде белгіленген сомалар мен мерзімдерге сәйкес, МҚҰ-ның Шарт бойынша берешегін өтеумен байланысты барлық төлемдерін жүзеге асыруға;

3.1.13. Шаруашылық қызметті жүзеге асыру кезінде экологиялық талаптарды, денсаулық сақтау және қауіпсіздік нормаларын сақтауға; табиғатты қорғау практикасын жақсартуға, экологиялық тәуекелдерді төмендетуге;

3.1.14. үшінші тұлғалардан ақша және/немесе мүлік түрінде қарыз/кредит алардың алдында бұл туралы МҚҰ-ға жазбаша түрде хабарлауға;

3.1.15. МҚҰ қызметкерлерімен тауар-ақша қатынастарына түспеуге және олармен кез келген азаматтық-құқықтық мәмілелерді жасамауға, соның ішінде ақшаны қарызға алмауға және қарызға бермеуге, сондай-ақ Шарт бойынша микрокредитті немесе басқа төлемдерді төлеу үшін оларға ақша бермеуге;

3.1.16. микрокредит беру туралы шарттың және оған қосымша келісімдердің даналарын қосалқы қарыз алушыға, кепілдік шартының және оған қосымша келісімдердің даналарын кепілгерге, кепіл шартының және қосымша келісімдердің даналарын кепіл берушіге беруге.

3.1.17. Қазақстан Республикасының заңнамасымен және МҚҰ-мен жасалған шарттармен белгіленген басқа да талаптарды орындауға **міндетті**.

4-бап. Заңды тұлға болып табылатын Қарыз алушының куәландырулары мен кепілдіктері

4.1. Қарыз алушы келесілерді куәландырады және кепілдендіреді:

1) Шарт бойынша Қазақстан Республикасының заңнамасымен немесе құрылтай құжаттарымен тыйым салынбаған кез келген қызмет түрлерін жүзеге асыруға қажетті құқықтық қабілеттікке және әрекет қабілеттігіне иелік етеді, құқықтарды иеленеді және міндеттер көтереді;

2) Шартты жасау мен орындау Қарыз алушының басқарма органдарымен тиісті түрде рұқсат етілген және Қазақстан Республикасының заңнамасына, Қарыз алушының құрылтай құжаттарына, сондай-ақ оның бұрын жасалған келісімдеріне қайшы келмейді. Қарыз алушының жарғылық капиталында елеулі (МҚҰ пікірі бойынша) қатысу үлесіне ие Қарыз алушы қатысушыларының құрамы осы Шартты жасаған күні өзгермейді және МҚҰ-ның алдын ала жазбаша келісімінсіз бұдан әрі де өзгермейді;

3) Шартты және осы Шартпен байланысты басқа да шарттарды жасауға талап етілген барлық рұқсаттар мен келісімдер алынды;

4) Қарыз алушының құқықтық мәртебесі өзгерген жағдайда, Қарыз алушы осы Шарт және оған қатысты келісімдер бойынша барлық міндеттемелерді құқықтық мирасқор иеленуі үшін барлық әрекеттерді қабылдауы керек;

5) қарыз алушы банкроттық, құқығын қалпына келтіру, қайта құрылу, жойылу жағдайында немесе нәтижесінде Қарыз алушы қызметінің тоқтатылуы мүмкін өзге де жағдайларда болмауы және аталған жағдайлар туралы мемлекеттік құзыретті органдарға, оның ішінде сотқа іс қозғау үшін өтініштер (немесе қатынастың өзге де түрлері) түспеуі;

6) Қарыз алушымен бұдан бұрын, оның ішінде үшінші тұлғалармен жасаған мәмілелер бойынша міндеттемелердің елеулі түрде бұзылмауы;

7) жауапкер (қосалқы жауапкер) ретінде сот талқылауында болмауы;

8) Қарыз алушының растаушы құжаттарды ұсыну арқылы МҚҰ-ны ескертпеген Қарыз алушының салық төлемдері, сондай-ақ бюджетке түсетін өзге де төлемдер бойынша берешегінің болмауы;

9) Қарыз алушы растаушы құжаттарды ұсыну арқылы МҚҰ-ны ескертпеген үшінші тұлғалар алдында қарызы, кредиттері, бағалы қағаздары, борыштық міндеттемелері бойынша міндеттемелерінің болмауы;

10) бизнесіне, қаржылық жағдайына, активтеріне және Шарт бойынша өз міндеттемелеріне

жауап беру мүмкіндігіне елеулі кері әсерін тигізуі мүмкін міндеттемелерінің болмауы;

11) Шарт бойынша Қарыз алушының және/немесе үшінші тұлғалардың ұсынған (ұсынылатын) қамтамасыз етулері Қазақстан Республикасының заңнама талаптарына сәйкес рәсімделген, тиісті күйде болып табылады және қолда бар, сонымен қатар қамтамасыз етілудің жоғалу, бүліну немесе жойылу қаупі болмауы; Қарыз алушы және/немесе үшінші тұлғалардың қамтамасыз ету шарттары бойынша міндеттемелері тиісті жағдайда орындалатын болады;

12) Шартты жасаған сәтте оны бұзуға, орындамауға, жарамсыз деп тану мүмкіндігіне себеп боларлық негіз жоқтығын растайды;

13) МҚҰ-ға ұсынған қаржылық есептіліктің қолданыстағы мемлекеттік (және халықаралық) есепке алу және есептілік стандарттарына сәйкестігіне, сондай-ақ аталған есептіліктің шынайылығына жауап береді;

14) Шарттың және Шарт аясында жасалатын өзге де шарттардың талаптары оған түсінікті, адасушылық, соның ішінде келісімнің дәлелінде жаңылысу орын алмаған және жоғарыда келтірілген шарттардың талаптары оны кіріптар етпейді.

5-бап. Қазақстан Республикасы Үкіметінің қолдауымен Еуропа Қайта құру және даму банкі (ЕҚДБ) жүзеге асыратын «Бизнестегі арулар» бағдарламасының аясында микрокредит беру шарттары

5.1. Қарыз алушы Шартқа қол қоя отырып, Шарт бойынша берілген микрокредиттің мақсатты пайдаланылуын бақылау, сонымен қатар Қазақстан Республикасы Үкіметінің қолдауымен Еуропа Қайта құру және даму банкі (ЕҚДБ) жүзеге асыратын «Бизнестегі арулар» бағдарламасын мониторингтеу және талдау мақсатында Еуропа Қайта құру және даму банкінің өкілдеріне және/немесе кеңесшілеріне, Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі, сонымен қатар Қазақстан Республикасының Ұлттық экономикасы министрлігінің тұлғасындағы донордың өкілдеріне микрокредитті беру құпиясын жариялауға жазбаша келісімін береді.

5.2. Қарыз алушы Шартқа қол қоя отырып, Шарт бойынша берілген микрокредиттің есебінен Қарыз алушымен сатып алынған жабдық пен оның құжаттамасы орналасқан ғимаратқа Еуропа Қайта құру және даму банкі өкілдерінің және/немесе кеңесшілерінің, Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі, сонымен қатар Қазақстан Республикасының Ұлттық экономикасы министрлігінің тұлғасындағы донор өкілдерінің кедергісіз қатынауына, сонымен қатар Қарыз алушының микрокредитті пайдалануға қатысты бухгалтерлік және басқа құжаттарымен танысуына жазбаша келісімін береді.

5.3. Қарыз алушы валюталық тәуекелдерді хеджирлеу, валюта нарықтарында шетел валютасын сатып алу құны мен сату құны арасындағы айырмадан кіріс алу, сондай-ақ Қарыз алушының микрокредитті шетел валютасымен қайта қаржыландыруы мақсатында микрокредитті пайдалану аясында жасалған сыртқы экономикалық шарт бойынша міндеттемелерді Қарыз алушының орындауы үшін мұндай айырбастау Шартта көрсетілген нысаналы мақсаты бойынша жүзеге асырылатын жағдайларды қоспағанда, микрокредитті шетел валютасына айырбастамауға міндетті.

6-бап. Еуропа Қайта құру және даму Банкі жүзеге асыратын «Микро, шағын және орта кәсіпорындар» бағдарламасы аясында микрокредит беру шарттары

6.1. Шартқа қол қоя отырып, Қарыз алушы Шарт бойынша берілген микрокредиттің мақсатты пайдаланылуын бақылауды, сондай-ақ Еуропа Қайта Құру және даму банкі (ЕҚДБ) жүзеге асыратын «Микро, шағын және орта кәсіпорындар» бағдарламасының мониторингі мен талдауын жүзеге асыру мақсатында Еуропалық Қайта Құру және даму банкінің өкілдеріне және/немесе оның кеңесшілеріне, Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің өкілдеріне микрокредит беру құпиясын ашуға жазбаша келісімін береді.

6.2. Шартқа қол қоя отырып, Қарыз алушы сондай-ақ Еуропалық Қайта Құру және даму

банкі өкілдерінің және/немесе оның кеңесшілерінің, Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Шарт бойынша берілген микрокредит есебінен Қарыз алушы сатып алған жабдық және оның құжаттамасы орналасқан ғимараттарға кедергісіз қатынауына, сонымен қатар Қарыз алушының микрокредитті пайдалануға қатысты бухгалтерлік және басқа құжаттарымен танысуына жазбаша келісімін береді.

6.3. Валюталық тәуекелдерді хеджирлеу, валюта нарықтарында шетел валютасын сатып алу құны мен сату құны арасындағы айырмадан кіріс алу, сондай-ақ Қарыз алушының микрокредитті шетел валютасымен қайта қаржыландыруы мақсатында микрокредитті пайдалану шеңберінде жасалған сыртқы экономикалық шарт бойынша міндеттемелерді қарыз алушының орындауы үшін мұндай айырбастау Шартта көрсетілген нысаналы мақсаты бойынша жүзеге асырылатын жағдайларды қоспағанда, микрокредитті шетел валютасына айырбастамауға міндетті.

7-бап. «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ жүзеге асыратын «Микро, шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерін екінші деңгейдегі банктер және микроқаржы ұйымдары арқылы Азия Даму Банкінің қарызы есебінен қаржыландыру» бағдарламасының аясында микрокредит беру шарттары

- 1) АДБ - Азия Даму Банкі;
- 2) **Қор** – «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» акционерлік қоғамы»;
- 3) **ҚР ҰБ** – Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі;
- 4) **Жоба** - осы Шарт бойынша берілген микрокредит қаражаты есебінен Қарыз алушы іске асыратын бизнес жоба;
- 5) **Сенім білдірілген агент** - Мемлекеттік кепілдік беру туралы келісім бойынша Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі үшін сенім білдірілген агент функцияларын орындайтын «Оңалту және активтерді басқару компаниясы» АҚ;
- 6) **Қордың жалғыз акционері** – «Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы»;
- 7) **Кредиттік келісім** – «Микро, шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерін екінші деңгейдегі банктер және микроқаржы ұйымдары арқылы Азия Даму Банкінің қарызы есебінен қаржыландыру» Өніміне қатысу туралы кредиттік келісім;
- 8) **Бағдарлама** - «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ іске асыратын микро, шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерін екінші деңгейдегі банктер және микроқаржы ұйымдары арқылы Азия Даму Банкінің қарызы есебінен қаржыландыру бағдарламасы;
- 9) **Аффилирленген тұлғалар:**
  - 1) Қарыз алушының ірі қатысушысы;
  - 2) Қарыз алушының ірі қатысушысы не лауазымды тұлғасы болып табылатын тұлға бақылайтын заңды тұлға;
  - 3) Қарыз алушының ірі қатысушысы не лауазымды тұлғасы болып табылатын тұлға ірі қатысушы болып табылатын не мүліктегі тиісті үлеске құқығы бар заңды тұлға;
  - 4) Қарыз алушы ірі қатысушы болып табылатын немесе мүліктегі тиісті үлеске құқығы бар заңды тұлға;
  - 5) Қарыз алушымен бірлесіп үшінші тұлғаның бақылауында болатын заңды тұлға;
  - 6) Қарыз алушы қабылдайтын шешімдерді айқындауға құқылы шартқа Қарыз алушымен байланысты тұлға;
  - 7) осы ұйғарымның 1), 3) - 6) тармақшаларында көрсетілген заңды тұлғалардың қатысу үлестерінің он және одан көп процентін дербес немесе өзінің аффилирленген тұлғаларымен бірлесіп иеленетін, пайдаланатын, оларға билік ететін заңды тұлға;
  - 8) Қазақстан Республикасының заңнамасында айқындалған өзге де тұлғалар.

7.1. Шартқа қол қоя отырып, Қарыз алушы МҚҰ-ға микрокредит беру құпиясын құрайтын мәліметтерді, сондай-ақ Бағдарламаға қатысу үшін дербес деректерді ұсынуға келісім береді.

7.2. Қарыз алушының міндеттері:

- 1) Қордың өкілдерін, оның ішінде АДБ/ҚРҰБ/сенім білдірілген агенттің өкілдерімен

бірлесіп, Жобаларды іске асыру орындарына жіберуді қамтамасыз етуге, сондай-ақ олардың талап етуі бойынша микрокредитті игеру және оны мақсатты пайдалану туралы кез келген құжаттар мен ақпаратты ұсынуға міндетті. Бұл ретте Қарыз алушылардың Жобаларын іске асыру мониторингі жарты жылда кемінде 1 (бір) рет жүргізілуі мүмкін;

- Шарт бойынша берілген микрокредит қаражаты есебінен сатып алынатын/салынған негізгі құралды өзіне ресімдеу;

2) ұзақ мерзімді активті сатып алу-сату мәмілесі бұзылған немесе Шарт бойынша берілген микрокредит қаражаты есебінен сатып алынған ұзақ мерзімді активті иеліктен шығарған жағдайда, мұндай бұзу/иеліктен шығару фактісі болған күннен бастап 3 (үш) жұмыс күні ішінде МҚҰ-ға хабарлау;

3) тиісті ынтамен және тиімділікпен, сондай-ақ қолданылатын мақсатқа сай техникалық, қаржылық, іскерлік және дамыту стандарттарына сәйкес Жобаны жүзеге асыру және іске асыру, оның ішінде тиісті шоттар мен жазбаларды жүргізу;

4) тауарларды, жұмыстарды және консультациялық қызметтерді тек қана Жобаны іске асыру мақсатында сатып алу;

5) Жобаны іске асыру барысында негізгі еңбек стандарттарын (Халықаралық Еңбек Ұйымының тиісті конвенцияларында жазылғандай) және Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасын, оның ішінде жұмыс орнындағы қауіпсіздік нормаларын сақтауды қамтамасыз ету;

6) микрокредит қаражаты есебінен қаржыландырылатын барлық тауарлар, жұмыстар мен консультациялық қызметтер Сатып алу жөніндегі нұсқаулықтың және Консультациялық қызметтерді тарту жөніндегі нұсқаулықтың тиісті ережелерінде қамтылған АДБ-ның сатып алу жөніндегі саясатына сәйкес сатып алуға жататындығы туралы шартты сақтау;

7) микрокредит есебінен қаржыландырылатын барлық тауарлар, жұмыстар және/немесе консультациялық қызметтер үнемдеу және тиімділік қағидатын ескере отырып және сыбайлас жемқорлықтың, алаяқтықтың, ымыраласудың немесе онымен Қарыз алушының мәжбүрлеудің қандай да бір тәжірибесін тартпай, әдеттегі коммерциялық практикаға сәйкес сатып алынғаны туралы шартты сақтау;

8) Қарыз алушының сатып алуына жататын барлық тауарлар мен жұмыстар (оның ішінде жеке сатып алынған немесе басқа сатып алынатын тауарлар мен жұмыстарға енгізілген болсын, барлық компьютерлік жабдықтар, бағдарламалық жасақтама мен жүйелер шектеусіз) кез келген өнеркәсіптік немесе зияткерлік меншік құқықтарын немесе кез келген үшінші тұлғалардың құқықтарын бұзбауы немесе оларға қысым жасалмауы туралы шартты сақтау;

9) тауарлар мен жұмыстарды сатып алу үшін Қарыз алушымен жасалатын барлық келісім-шарттарда тиісті растаулар, кепілдіктер және қажет болған жағдайда мердігерден немесе жеткізушіден өтемақылар болуы туралы шартты сақтау;

10) Қарыз алушы консультанттармен жасайтын барлық келісім-шарттарда тиісті растамалардың, кепілдіктердің және қажет болған жағдайда консалтингтік қызметтер меншіктің кез келген өнеркәсіптік немесе зияткерлік құқықтарын немесе кез келген үшінші тұлғалардың құқықтарын бұзбайтындығын немесе шектемейтіндігін куәландыру үшін консультанттардан өтемақылардың болуы туралы шартты сақтау;

11) әрбір Жобаны дайындау, жобалау, салу, енгізу, пайдалану және пайдаланудан шығару кезінде (а) қоршаған орта, денсаулық және қауіпсіздік мәселелері бойынша Қазақстан Республикасының барлық қолданылатын заңдары мен нормативтік-құқықтық актілері; (b) ЭШСУ; (c) ЭЭББ, және (d) тиісті ЭЕМ-де жазылған барлық шаралар мен талаптар (В санатындағы жобалар үшін) және экологиялық және әлеуметтік мониторинг бойынша есепте жазылған кез келген түзетуші немесе алдын алу шаралары сақталатыны туралы шартты қадағалау;

12) егер тауарларды/жұмыстарды/қызметтерді сатып алудың өзге мерзімі Қарыз алушы контрагентпен жасаған тиісті шартта көзделмесе, микрокредит берілген күннен бастап 6 (алты) ай ішінде оны нысаналы мақсаты бойынша пайдалану.

Негізгі құралдарды жаңғыртуға және жаңасын сатып алуға микрокредит берілген

жағдайда Қарыз алушы тиісті ақша сомаларымен шығыстардың баптарын нақтылай отырып, микрокредиттің мақсатты пайдаланылуын ашып жазуды жүргізуге міндетті. Нысаналы пайдаланудың көрсетілген толық жазылуы Шартқа № 1-1 қосымшада көрсетілген;

13) беделді сақтандыру компаниялары арқылы адал іскерлік практика қағидаттарына сәйкес келетін мөлшерде және жоғарыда айтылғандарға қатысты қандай да бір шектеулерсіз сақтандыру, осындай сақтандыру шетелден тауарларды сатып алумен, тасымалдаумен және жеткізумен байланысты сақтандыру жағдайларын жабуы тиіс немесе егер пайдалану орнымен немесе орнатумен байланысты кепілгердің нормативтері осыны талап етсе және кез келген осындай сақтандыру үшін өтеу осындай тауарларды алмастыру немесе жөндеу үшін еркін пайдаланылатын валютада төленеді.

7.3. МҚҰ:

1) төменде берілген қызметті жүзеге асыратын немесе ондай қызметке тартылған Қарыз алушыларға микрокредит беруге құқықсыз:

- мәжбүрлі еңбектің немесе балалар еңбегінің зиянды немесе пайдаланушылық түрлері тартылған өндіріс немесе қызмет;
- қабылдаушы елдің заңдары мен ережелері немесе халықаралық конвенциялар мен келісімдер шеңберінде заңсыз деп саналатын немесе келесілер секілді өндірістен халықаралық біртіндеп алынатын немесе тыйым салынатын кез келген өнімді немесе қызметті өндіру немесе сату: (I) фармацевтикалық өнімдер, пестицидтер мен гербицидтер, (II) озонды бұзатын заттар, (III) полихлорланған бифенилдер және өзге де қауіпті химикаттар, (iv) құрып кету қаупі төнген жабайы фауна мен флора түрлерімен халықаралық сауда туралы Конвенция шеңберінде реттелетін жабайы табиғат объектілері мен өнімдері және (v) қалдықтарды трансшекаралық сату;
- әскерилендірілген материалдарды қоса алғанда, қаруды немесе амуницияны өндіру немесе сату;
- сыра мен шараптан басқа, алкоголь ішімдіктерін өндіру немесе сату;
- темекі өндіру немесе сату;
- құмар ойындар, казино және соған ұқсас кәсіпорындар;
- ядролық реакторлар мен тиісті компоненттерді қоса алғанда, радиоактивті материалдарды өндіру немесе сату;
- байланыспаған асбест талшықты өндіру, сату немесе пайдалану;
- байырғы тропикалық ылғалды ормандарда немесе реликтік ормандарда пайдалану үшін коммерциялық ағаш дайындау қызметі немесе ағаш дайындау жабдықтарын сатып алу;
- ірі масштабтағы осал және қорғалатын түрлерге зиянды және теңіз биоәртүрлілігі мен мекендеу ортасына зиян келтіретін ұсақ ұяшықты желіні қолдана отырып, ауқымды пелагиялық дрефтер кәсіпшілігі және балық аулау сияқты теңіз және жағалау маңындағы балық аулау;
- Қазақстан Республикасының заңнамасымен тыйым салынған кез келген қызмет.

2) төменде берілген қызметті жүзеге асыратын немесе ондай қызметке тартылған Қарыз алушыларға микрокредит беруге құқықсыз:

- қызмет түрі Қазақстан Республикасының еңбек, экология, денсаулық сақтау және қауіпсіздік туралы ережелері мен заңнамасына, сондай-ақ Қазақстан Республикасының әлеуметтік заңнамасына және АДБ-ның қауіпсіздік саясатына сәйкес келмейтін қызмет түрі;
- ЖКӘБ және Қазақстан Республикасының заңнамасын сақтау мақсатында жобаның мәжбүрлі қоныс аударуға немесе тұрғылықты халықтарға әсер етуіне ықпал етпеуі тиіс. Жоғарыда баяндалғанның жалпы мағынасын шектемей, МҚҰ жер сатып алу немесе беру мүдделі тараптар арасында жүзеге асырылатын және жеке меншікті мәжбүрлеп иеліктен шығаруға болмайтын кез келген мүдделілікті көздейтін кез келген ұсынылған Жобаға қатысты қамтамасыз етуі тиіс; және
- Жоба ЖӘМ мәндері мен анықтамаларын сақтау мақсатында "А" санаты ретінде жіктелуі мүмкін қоршаған ортаға әсерге ие болмауы тиіс және Кредиттік келісімге №11 Қосымшада баяндалған экологиялық және қорғау шараларына сәйкес келеді;
- заңды тұлғалардың жарғылық капиталдарына қатысу;

- Қарыз алушылардың бұрын келтірілген шығындарын өтеу, Қарыз алушылардың жеке және (немесе) заңды тұлғалардан, оның ішінде қатысушылардан, акционерлерден, лауазымды тұлғалардан және Қарыз алушылардың қызметкерлерінен қаржылық көмек алуына байланысты туындаған берешекті өтеу;

- тұтынушылық кредит беру;

- құрылтайшыларға (оның ішінде Қарыз алушының қатысушыларына, акционерлеріне) дивидендтер төлеу;

- Қарыз алушылардың шаруашылық қызметінің шығындарын жабу;

- сенімгерлер (агенттер) қызметтерінің төлемі.

Сенім білдірілген (агент) тапсырма шарты негізінде кредитордың (сенім білдірушінің) немесе бюджеттік бағдарлама әкімшісінің атынан және есебінен және оның нұсқауларына сәйкес бюджеттік кредит беруге байланысты белгілі бір тапсырмаларды (бюджеттік кредиттерге қызмет көрсету, қарыз алушылармен есеп айырысуды жүргізу, Қарыз алушылар мен Жобаларға мониторинг жүргізу, берешекті және т. б. өндіріп алу) жасайтын тұлға болып табылады;

- Қарыз алушының микрокредитімен байланысты комиссияларды, алымдарды және (немесе) өзге де төлемдерді төлеу;

- бағалы қағаздарды сатып алу (портфельдік инвестициялар);

- аффилиирленген/байланысты компаниялардан/тұлғалардан негізгі құралдарды, активтерді сатып алу;

- Қор қаражаты қаржыландыру көзі болып табылатын Қарыз алушылардың қолданыстағы қарыздарын/кредиттерін қайта қаржыландыру;

- моторлы көлік құралдарын шығаруды көздейтін Жобаларды қоспағанда, акцизделетін тауарларды немесе өнімдерді шығаруды және көтерме сатуды көздейтін мақсаттарға;

- қаруды (оның ішінде қару өндіру үшін құрамдас), құрамында есірткі бар заттарды немесе азаматтық айналымнан алынған басқа да мүлікті өндіруді немесе жеткізуді көздейтін Жобаларды іске асыру;

- ойын бизнесін ұйымдастыруды және (немесе) дамытуды көздейтін Жобаларды іске асыру;

- Қазақстан Республикасының заңнамасымен тыйым салынған террористік және кез келген өзге қызметпен байланысты қызметті көздейтін Жобаларды іске асыру;

- Офшорлық аймақтарда тіркелген немесе офшорлық аймақтарда банктік шоттары бар немесе офшорлық аймақтарда тіркелген немесе Офшорлық аймақтардың резиденттері болып табылатын тұлғалардың тікелей немесе жанама бақылауындағы контрагенттердің пайдасына кез келген шарттарды/келісімшарттарды/келісімдерді төлеу;

- мемлекеттік меншіктегі жер теліміндегі құрылыс жағдайларын қоспағанда, үшінші тұлғаларға, соның ішінде Қосалқы қарыз алушыға ресімделетін мүлікті/активтерді сатып алу, сондай-ақ үшінші тұлғаларға тиесілі жер телімінде объектіні салуды жүзеге асыру;

- Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасына сәйкес анық жалғандық немесе көлгірсу белгілері бар мәмілелерге ақы төлеу;

- осындай айырбастау күніне Жобаның мақсатына сәйкес активтерді, жұмыстарды, қызметтерді сатып алуға арналған тиісті келісімшарт (шарт) болмаған жағдайда, айырбастау сомасына микрокредитті шетел валютасына ішінара/толық айырбастау.

7.4. Қарыз алушы МҚҰ-ға ол туралы ақпаратты кредиттік бюроларға беруге және МҚҰ-ның кредиттік бюросынан және/немесе Қорға кредиттік есепті беруге жазбаша келісім береді. Бұл ақпарат тегін, атын, әкесінің атын (егер бар болса), туған күні мен жерін, тұрғылықты жерін, жеке басын куәландыратын құжаттың нөмірі мен күнін, микрокредит туралы мәліметтерді, Қарыз алушының міндеттемелерін орындауды қамтамасыз ету тәсілдері мен борышының сомасын қамтиды. Қарыз алушының жазбаша келісімімен көрсетілген ақпарат кредиттік бюроға айына кемінде бір рет беріледі. Кредиттік есептегі ақпаратты кредиттік бюро МҚҰ және/немесе Қордың сұратуы бойынша береді. МҚҰ және Қор кредиттік бюродан алынған кредиттік есептегі Қарыз алушы туралы ақпараттың құпиялылығына кепілдік береді

7.5. Осы арқылы Қарыз алушы Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік кіріс комитетіне Қорға салықтық құпия болып табылатын, Қарыз алушының қызметіне

қатысты мәліметтерді төмендегілерге сәйкес беруге келісім береді:

- салық салуға жатпайтын табыстарды және түзетуді ескере отырып, салық кезеңінде жиынтық алынған табыс;
- сатылған тауарлар (жұмыстар, қызметтер) бойынша шығыстар;
- шетелдік көздерден алынатын кірістер;
- тартқан шығындарды ескере отырып салық салынатын кіріс;
- салық салынатын кірістен жеке табыс салығы;
- қызметкерлердің есептелген табыстары және жеке тұлғаларға өзге де төлемдер бойынша шығыстар;
- қызметкерлер саны/қызметкерлердің орташа тізімдік саны;
- бір қызметкерге орташа айлық жалақы;
- салық төлемдерінің сомасы (корпоративтік табыс салығы, қосылған құн салығы, әлеуметтік салық, жеке табыс салығы бойынша шығыстарды қоса алғанда).

7.6. Осы арқылы Қарыз алушы МҚҰ-ға Шарт бойынша құқықты (талап етуді) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен Қор айқындайтын үшінші тұлғалардың пайдасына, сондай-ақ егер мұндай құқық Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген болса, Қордың пайдасына беруге келісім береді.

7.7. Шартқа қол қоя отырып, Қарыз алушы МҚҰ-ға микрокредит беру құпиясын құрайтын мәліметтерді, сондай-ақ Бағдарламаға қатысу үшін дербес деректерді ұсынуға келісім береді.

7.8. Қор:

- 1) Қарыз алушыдан микрокредитті игеру және мақсатты пайдалану туралы қосымша ақпаратты, оның ішінде Қарыз алушының МҚҰ-дан микрокредит алғанын және оның қандай мақсаттарға берілгені туралы сұрауға;
- 2) Жобаны іске асыру орнына барып, оның ішінде АДБ/ҚРҰБ/сенім білдірілген агенттің өкілдерімен бірлесіп, Шартқа берілген микрокредитті Қарыз алушының мақсатты пайдалануына мониторингті жүзеге асыруға;
- 3) Жалғыз акционерге/АДБ/ҚРҰБ/сенім білдірілген агентке микрокредит беруге, игеруге, мақсатына сай пайдалануға байланысты ақпаратты беруге **құқылы**.

8-бап. МҚҰ Қаржыландыру шарты бойынша алған Еуропа инвестициялық банкінің қарызы есебінен Қазақстанда микрокредит беру бағдарламасы бойынша Еуропа инвестициялық банкімен жасалған Қаржыландыру шарты аясында микрокредит беру шарттары

8.1. Қарыз алушының міндеттері:

- 1) алған микрокредитті Микрокредит беру туралы шартта көзделген нысаналы мақсаты бойынша пайдалануға;
- 2) Микрокредит беру туралы шартта көзделген мерзімде және тәртіппен ішкі жобаны аяқтауға (микрокредиттің нысаналы мақсатына қол жеткізуге);
- 3) Еуропалық Одақ Санақ палатасының, Еуропалық комиссияның және Алаяқтықпен күрес жөніндегі Еуропалық бюроның өкілдерін қосқанда, Еуропа инвестициялық банкі тағайындаған тұлғаларға Ішкі жобаның құрамына кіретін нысандарға, қондырғыларға және жұмыстарға кіруге, олар қалаған тексерістерді жүргізуге, оларды барлық қажетті ақпаратпен және осы мақсаттағы көмекпен қамтамасыз етуге рұқсат етуге. Қарыз алушы Еуропалық Одақ заңнамасының сәйкесінше міндетті ережелеріне сәйкес Банк кез келген құзырлы мекемеге немесе Еуропалық Одақ органына Қарыз алушыға және Жобаға қатысты ақпаратты хабарлауға міндетті екенін мойындауы қажет. Бұл ретте МҚҰ Қаржыландыру шартының 8.5-бабында көрсетілген талаптарды орындауға міндетті;

- 4) экологиялық және әлеуметтік стандарттарға сәйкес микрокредитті нысаналы мақсаты бойынша пайдалануға; микрокредитті нысаналы мақсаты бойынша пайдалану үшін қажетті экологиялық немесе әлеуметтік рұқсаттарды алуға, қолдауға және сақтауға; және жағдайларға байланысты Қоршаған ортаны қорғау туралы заңға сәйкес және МҚҰ сұрауы бойынша оның осы міндеттемені орындауын тексеру үшін дәлелдер ұсынуға. МҚҰ Еуропа инвестициялық банкінің нақты сұрауы бойынша кез келген Қарыз алушыға қатысты бұндай құқықтарды жүзеге асыруға және ондай сұрауға байланысты алған кез келген маңызды ақпаратты бірден Еуропа инвестициялық банкіне табыстауға міндеттенеді;
- 5) атқару немесе пайдалану құқықтарын күшінде сақтауға, сонымен қатар микрокредиттің нысаналы мақсатын орындау және жүзеге асыру үшін қажетті барлық рұқсатнамаларды және Рұқсаттарды алуға, және микрокредиттің нысаналы мақсаты бағынатын барлық заңдарды сақтауға;
- 6) микрокредитті Қазақстан Республикасының заңнамасы бекіткен немесе осы Қаржыландыру шартына қол қойғанға дейін Еуропа инвестициялық банкі анықтаған, сонымен қатар Қазақстан Республикасының тиісті заңдарымен анықталған дәрежеде ЕС қолданыстағы заңнама стандарттарына сәйкес нысаналы мақсаты бойынша пайдалануға;
- 7) Қарыз алушы МҚҰ микрокредит алуға құқылы және Микрокредит беру туралы шартта көзделген мерзімде және тәртіпте алған микрокредитті қайтаруға және микрокредит бойынша сыйақыны төлеуге, Микрокредит беру туралы шарттың ажырамас бөлігі болып табылатын өтеу кестесінде белгіленген мерзімге және сомаларға сәйкес Микрокредит беру туралы шарт бойынша берешекті өтеуге байланысты МҚҰ барлық төлемдерін төлеуге міндетті;
- 8) микрокредиттің нысаналы мақсатының бір бөлігі болып табылатын және оны жүзеге асыру үшін талап етілетін барлық мүлікті күтіп ұстауға, жөндеуге және жаңартуға;
- 9) Қарыз алушы микрокредитінің нысаналы мақсаты бойынша пайдаланылған барлық қаражат ақша қаражатын жылыстату өнімдерін қосқанда, заңсыз жолмен алынбағаны және терроризмді қаржыландырумен байланысты емес екені туралы ақпаратты МҚҰ ұсынуға, сонымен қатар оған кез келген уақытта ондай қаражаттың заңсыз жолмен алынғаны туралы белгілі болса, дереу МҚҰ ақпарат беруге;
- 10) Микрокредиттің нысаналы мақсатына байланысты қандай да бір Тыйым салынған іс-әрекетке, микрокредиттің нысаналы мақсаты бойынша кез келген тендерлік процедураға немесе Микрокредит беру туралы шартта көзделген кез келген мәмілеге қатыспауға (кез келген Серіктеске немесе оның атынан әрекет ететін кез келген басқа тұлғаға оның атынан қатысуға рұқсат етпеуге немесе уәкілетті етпеуге);
- 11) кез келген Тыйым салынған іс-әрекеттің болжанған немесе күмәнданған туындауын тексеру немесе тоқтату үшін Еуропа инвестициялық банкі сұрататын іс-шараларды қабылдауға;
- 12) микрокредиттің нысаналы мақсатына байланысты санкция салынған кез келген Тұлға үшін немесе оның мүдделері үшін іскерлік қарым-қатынасқа түспеуге немесе қолдамауға, қандай да бір қаражатты және/немесе экономикалық ресурстарды қолжетімді етуге;
- 13) оның, МҚҰ немесе Еуропа инвестициялық банкінің қолданыстағы Санкцияларды бұзуына алып келетін кез келген әдіспен микрокредиттің барлығын немесе бір бөлігін пайдалануға, немесе қарызға беруге, құюға немесе ондай қаражатты кез келген тұлғаға өзге жолмен беруге;

- 14) санкция күші таралатын тұлғамен, санкцияларды бұзатын тұлғамен атқарған қызметтен немесе бизнестен немесе оның, Қарыз алушының немесе Еуропа инвестициялық банкінің Санкцияларды бұзуына алып келетін кез келген әдіспен алынған қаражат есебінен микрокредит беру туралы шарт бойынша кез келген төлемнің барлығын немесе бір бөлігін қаржыландыруға;
- 15) МҚҰ ақылға қонымды уақыт кезеңі ішінде қолданыстағы заңнамамен тыйым салынбаса, санкцияға түсетін тұлғаға айналатын немесе өзінің кәсіби міндеттерін атқару кезінде жасалған Тыйым салынған іс-әрекетке байланысты сөзсіз және кері шақырусыз сот шешімінің мәні болып табылатын Қарыз алушыға (жағдайларға байланысты), оның басқару органдарының кез келген мүшесіне немесе оның атынан әрекет ететін кез келген тұлғаға қатысты тиісті шараларды қабылдауға құқылы, яғни ондай Қарыз алушыны (және/немесе оның басқару органдарының кез келген мүшесін) Микрокредит беру туралы шартқа сәйкес МҚҰ берген кез келген қаражатқа қатысты кез келген қызметтен босатуға және жоғарыда 14) тармаққа сәйкес Қарыз алушы қабылдаған кез келген шаралар туралы МҚҰ дереу хабар беруге;
- 16) микрокредиттің сәйкесінше нысаналы мақсатына байланысты МҚҰ ұсынылған кез келген ақпарат немесе құжат дәл әрі дұрыс болып табылатынын растауға және мәлімдеуге;
- 17) Микрокредит беру туралы шарттың кез келген бұзылуы туралы МҚҰ-ға хабар беруге;
- 18) микрокредитті нысаналы мақсаты бойынша пайдаланғаннан кейін 7 (жеті) жылдың ішінде Микрокредит беру туралы шартты жүзеге асыру үшін барлық тиісті құжаттаманы жүргізуге және ұсынуға;
- 19) Қарыз алушының дәйекті пікірі бойынша (i) кез келген Ішкі жобаны орындауға немесе жүзеге асыруға не болмаса Қарыз алушының жалпы жағдайына елеулі ықпал немесе әсер етуі мүмкін, немесе (ii) МҚҰ мерзімінен бұрын өтеу құқығын беретін немесе уақыт өте сондай құқықты беретін оған белгілі кез келген дерек немесе оқиға туралы МҚҰ-ға хабарлауға;
- 20) Микрокредит беру туралы шарттың немесе кез келген Ішкі жоба аясында берілген кез келген қаражатқа байланысты Тыйым салынған іс-әрекетке қатысты кез келген айып, шағым немесе ақпарат туралы МҚҰ-ға хабар беруге.

8.2. Осы Үлгі талаптарға сілтеме жасайтын Микрокредит беру туралы шартқа қол қоя отырып, Қарыз алушы төмендегілерді растайды:

- 1) Микрокредит беру туралы шарт бойынша алған микрокредит жылдық 50 (елу) базистік тармаққа тиімді екені, сонымен қатар Еуропалық Одақтың Кепілдігі арқылы Еуропалық Одақтың қолдауымен Еуропа инвестициялық банкінің қаржылық қолдау қаражаты есебінен алынғаны оған белгілі екенін;
- 2) Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексіне сәйкес кәсіпкерлік субъектісі болып табылатынын;
- 3) Микрокредит беру туралы шарт бойынша алатын микрокредиттің мөлшері 50 000 000 (елу миллион) теңгеден аз екенін;
- 4) Микрокредит беру туралы шарт бойынша алатын микрокредиттің мақсаты кәсіпкерлік мақсаттар екенін;
- 5) Микрокредит беру туралы шарт бойынша алатын микрокредиттің мерзімі 60 (алпыс) айдан аз екенін;
- 6) оның қызметі төменде аталған секторлардың біріне кіретінін: коммерция, бөлшек сауда, агроөнеркәсіптік кешен, балық шаруашылығы, азық-түлік өнеркәсібі, өндіріс,

өнеркәсіп, құрылыс саласы, көлік, туризм және осы секторлармен байланысты қызметтер.

9-бап. Өзге талаптар

9.1. Үлгі талаптар және Шарт Шарттың Тараптары қол қойған сәттен бастап күшіне енеді және Қарыз алушы МҚҰ алдындағы міндеттемелерін толық орындағанға дейін әрекет етеді.

9.2. Шартты және оның Үлгі талаптарын орындаған кезде Тараптар олардың шарттарын және Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасын басшылыққа алады.